

**BOOMTECHNISCHE BEOORDELING VAN EEN SCHIETWILG
AAN DE ALETTA JACOBSLAAN TE LEIDEN**

- Augustus 2022 -

TITEL

Boomtechnische beoordeling van een schietwilg aan de Aletta Jacobslaan te Leiden

LOCATIE

Aletta Jacobslaan, t.h.v. huis nr. 2
Waardeiland, Leiden
Gemeente Leiden

OPDRACHTGEVER

De heer G. Wilbrink
Assistent Beheerder Openbare Ruimte
Cluster Beheer
Gemeente Leiden

REFERENTIE OPDRACHTGEVER

ProQuronummer: PROQ 130837

BOOMEIGENAAR

Gemeente Leiden

ONZE REFERENTIE

BO/RA/2022.099

DATUM OPNAME

11 juli 2022

DATUM RAPPORTAGE

25 augustus 2022

VELDWERK

ing. Aernout Theunissen
- boomtechnisch adviseur
- bosbouwkundig ingenieur
- European Tree Technician (ETT)
- geregistreerd boomtaxateur, lid NVTB

RAPPORTAGE

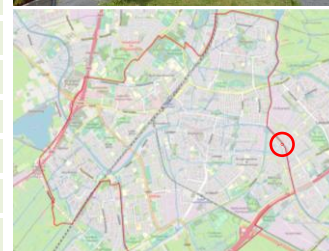
ing. Aernout Theunissen

Kerkstraat 7 • 6674 AS Herveld
info@boomontzorging.com • www.boomontzorging.com
Robert van Stuyvenberg 06-15699852 • Aernout Theunissen 06-23290014

Algemene boom- en onderzoeksgegevens

Locatie	Aletta Jacobsslaan, Leiden
Boomsoort	<i>Salix alba</i> (schietwilg)
Boom-ID (gem. Leiden)	2043164
Plantjaar (geschat)	1980
Hoogte	22 m
Stamdiameter	105 cm
Kroondiameter (gemiddeld)	21 m
Type boomstructuur	Solitaire boom
Standplaats	In beplanting in een brede gemeentelijke groenstrook, nabij een woning.
Risicoklasse (boomgrootte x standplaats)	Hoog (risico op grote materiële schade of op letsel bij windworp/stambreuk/uitbrekende kroondelen)
Conditie	Redelijk
Levensverwachting	5-10 jaar
BVC-frequentie	1x per jaar
Esthetische waarde	Hoog: grote volwassen boom in openbare groenstrook.
GN* ecologische waarde	4
GN* diameter / leeftijd	> 50 cm
Beschermde boomstructuur	Nee
Vervangingskosten (NVTB)	N.v.t.
Verplantbaarheid	N.v.t.
Alternatieven voor kap	N.v.t.
Herplantindicatie	N.v.t.
Probleemstelling / onderzochte verzwakking	De kroon is plaatselijk aan het afsterven als gevolg van aantasting door de Watermerkziekte. De conditie en levensverwachting van de boom zijn beoordeeld, evenals het risico op windworp, stambreuk en het uitbreken van zware kroondelen.
Beoordelingsmethodiek	Visuele inspectie van kroon, stam en stamvoet op zichtbare symptomen van pathologische en structurele verzwakkingen die een verhoogd risico op windworp, stambreuk of het uitbreken van kroondelen zouden kunnen doen veroorzaken. De gehanteerde toetsingscriteria voor de beoordeling zijn gebaseerd op de VTA- (<i>Visual Tree Assessment</i>) en IBA- (<i>Integrierte Baumanalyse</i>) methodieken.

* GN = Groene Norm

Visueel waargenomen verzwakkingen en bovengrondse schades

Conditie	De boom heeft een nog redelijke conditie, met een dicht vertakkingspatroon van de kroon en een goede bladbezetting. Enkele delen van de kroon zijn afgestorven of aan het afsterven.
Kroon	De boom heeft een brede, hoge kroon met een beginnende aantasting van de Watermerkziekte. Vooral aan de zijde van de Oude Rijn (noordzijde) zijn delen van de kroon afgestorven en aan het verwelken. Aan de zijde van de woning (Aletta Jacobsslaan 2) groeien de takken van de boom zeer dicht langs de gevel en het dak. Aan die zijde is er nog geen sterfte in de kroon zichtbaar.
Stam	Aan de stam zijn geen ernstige gebreken waargenomen. De boom staat dicht langs de gevel van de woning: ca. 3,5 meter gemeten vanaf hart stamvoet.
Stamvoet	Aan de stamvoet zijn geen ernstige gebreken waargenomen.

Beoordeling, conclusies & advies

Beoordeling:

De boom heeft ondanks de aantasting van de Watermerkziekte (bacteriële verwelkingsziekte) nog een redelijke conditie. Slechts een beperkt deel van de kroon is momenteel afgestorven of afstervend. De ziekte zal zich echter verder in de kroon gaan uitbreiden en zal uiteindelijk leiden tot het geheel afsterven van de boom.

Doordat de boom dicht langs de gevel van de woning staat en door de breedte van de kroon, groeit aan de woningzijde de kroon bijna tegen de gevel en het dak. Daardoor kan hinder ontstaan en ook schade aan de woning. Dit kan echter door het treffen van snoeimaatregelen verminderd worden.

In zijn huidige toestand is het nog niet nodig de boom te kappen. Door het snoeien van de kroon kan de groei van de kroon aan de huisszijde beperkt worden en kunnen de afgestorven en afstervende takken verwijderd worden.

Conclusies:

- ⇒ De boom heeft een redelijke conditie maar wel een verminderde levensverwachting als gevolg van een beginnende aantasting van de Watermerkziekte.
- ⇒ Momenteel zijn slechts beperkte delen van de kroon afgestorven/afstervend.
- ⇒ De kroon groeit tegen de gevel en het dak van de woning waardoor er schade aan de woning en hinder kan ontstaan.
- ⇒ Door het snoeien van de boom is de boom voorlopig nog te behouden.

Advies:

- ⇒ Geadviseerd wordt om de boom te snoeien om de dode/aangetaste takken en de tegen de woning aan groeiende takken te verwijderen. Daarbij zijn er twee opties:
 - Optie A: Lichte snoei (< 40% van het kroonvolume). Die snoei is gericht alléén op het verwijderen van de dode/afstervende takken en het vrijmaken van het dak en de gevel van de woning. Dit type snoei kan het beste nog in het groeiseizoen worden uitgevoerd.
 - Optie B: kandelabereren van de boom (snoei > 40% van het kroonvolume). Daarbij wordt de kroon rondom en in hoogte sterk ingenomen waarna het beheer overgaat in knotbeheer met herhaalde knotbeurten 1x per 3-5 jaar. Het voordeel van deze optie is dat het omgevingsrisico van de boom wordt verkleind door deze lager te maken en waardoor de risico's bij het verder afsterven van de kroon afnemen. Dit type snoei dient na de bladval in het najaar/winter van 2022 uitgevoerd te worden.

Foto's & afbeeldingen

Fig. 1: De kroon vertoont een beginnende aantasting van de Watermerkziekte waaraan de boom uiteindelijk geheel zal afsterven (links, midden). Doordat de boom zeer dicht langs de gevel van de woning staat en een brede kroon heeft, groeit een deel van de kroon tegen de gevel en het dak van de woning. Daardoor kan er hinder ontstaan en schade aan de woning. Door de boom te snoeien kan hij nog enige tijd behouden blijven.

We hopen u met deze rapportage voldoende en naar wens geïnformeerd te hebben. Indien u hiertoe nog vragen of opmerkingen heeft, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden, dan wel nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Aernout Theunissen

BoomOntzorging.com

BIJLAGE 1: Verklarende woordenlijst

Houtparasitaire schimmel

Dit zijn houtrot-veroorzakende schimmels die rot veroorzaken in het levende hout, bast en cambium van bomen. Er zijn talrijke houtparasitaire schimmels die een variabele mate van agressiviteit hebben en die veelal specifieke delen van de boom aantasten. Het vruchtlichaam (= de paddenstoel) dient vaak voor herkenning van de soort schimmel waardoor de visuele boomveiligheidscontroles het beste in het najaar uitgevoerd kunnen worden. Naast houtparasitaire schimmels zijn er saprotrofe schimmels die eveneens houtrot veroorzaken maar welke alleen reeds afgestorven weefsel afbreken. Soms kunnen saprotrofe schimmels parasitair worden en ook levens weefsel gaan aantasten, hetgeen mogelijk wordt bij verzwakte bomen.

IBA

Een methodiek voor visuele boomveiligheidscontrole (Integrierte Baumanalyse), waarbij de ernst van zichtbare symptomen van structurele en pathologische verzwakkingen wordt beoordeeld aan de hand van de reactie van de boom op die verzwakkingen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat door de vorming van compensatie- en extra steunweefsel de boom aantastingen en verzwakkingen kan compenseren waardoor de verzwakking van de boom verminderd of opgeheven wordt. Indien de boom in vitaliteit afneemt en de afbraak van levend weefsel niet meer kan compenseren neemt de boom daadwerkelijk in stabiliteit af. Deze IBA-methodiek is afkomstig van de Duitse boomonderzoekers *Michael Schlag* en *Hermann Reinartz* van het Duitse *Institut für Baumdiagnose*.

Kandelaberen

Een snoeivorm bij een boom waarbij de kroon sterk wordt verkleind door het inkorten van de gesteltakken waarvan slechts stompjes van één of enkele meters gehandhaafd blijven. Deze snoeivorm is alleen geschikt voor boomsoorten die het vermogen hebben daarop weer voldoende uit lopen zoals platanen, lindes en wilgen. Na het kandelaberen dient de boom als knotboom beheerd te worden waarbij periodiek alle nieuwe scheuten worden verwijderd. De beste tijd voor het kandelaberen van bomen is in het najaar/winter, na de bladval omdat dan het uitlopen van slapende knoppen in de bast wordt gestimuleerd en er in het voorjaar weer volop nieuwe twijgen kunnen uitgroeien.

Levensverwachting

Een inschatting van de resterende levensduur van een boom, meestal uitgedrukt in de klassen: 0 jaar, <5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en >15 jaar. De levensverwachting drukt de verwachte resterende *functionele levensduur* uit van een boom en niet de absolute biologische levensduur.

De klasse '0 jaar' wordt toegekend aan dode bomen. De klasse '<5 jaar' is de minimaal toe te kennen levensverwachting bij nog levende bomen die dermate verzwakt zijn dat ze in hun laatste levensfase verkeren (afstervend zijn) of door een ernstige structurele verzwakking op korte termijn kunnen afbreken of kunnen omwaaien (zonder biologisch dood te zijn). De klasse '>15 jaar' is de maximaal toe te kennen levensverwachting vanwege de onvoorzienbaarheid van optredende ziekten, aantastingen en andere verzwakkingen op lange termijn. Bij deze bomen zijn er geen (ernstige) gebreken aangetroffen die de levensverwachting zouden kunnen verkorten.

NVTB

De *Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen* is een vakvereniging voor boomdeskundigen die officieel zijn geregistreerd als boomtaxateur. De NVTB streeft naar een uniforme methodiek voor het bepalen van de monetaire vervangingskosten van bomen en voor het taxeren van schade aan bomen. De basis voor de taxatie van vervangingskosten en schade zijn de *Richtlijnen NVTB 2019*. Alle bij de NVTB geregistreerde boomtaxateurs dienen conform deze richtlijnen te werken. Middels een vaktest voor toelating tot de NVTB en een intern kwaliteitswaarborgsysteem worden de leden van de NVTB doorlopend getoetst op vakbekwaamheid en kwaliteit.

Risicoklasse

Het potentiële risico dat een boom vormt voor zijn omgeving ongeacht de kwalitatieve toestand waarin de boom zich bevindt. De risicoklasse wordt bepaald door de standplaats én de grootte van de boom en wordt onderverdeeld in de klassen laag, gemiddeld, hoog en zeer hoog. Het toekennen van de risicoklasse is van belang voor het bepalen van de noodzaak tot het nemen van maatregelen en voor de urgentie daarvan.

En grote boom in het open veld (bos, weiland, etc.) heeft een lage risicoklasse (kleine kans op schade/letsel bij windworp/stambreuk) terwijl dezelfde boom langs een druk kruispunt of drukke verkeersweg een (zeer) hoge risicoklasse heeft (grote kans op schade/letsel). Een kleine boom langs datzelfde drukke kruispunt/verkeersweg heeft dan een lage risicoklasse omdat er bij het omvallen of afbreken van deze boom een kleine kans op schade/letsel is.

Stam(voet)breuk

Het breken van de stam of de stamvoet als gevolg van een interne verzwakking door bijvoorbeeld houtrot, holten en scheurvorming in het stamhout. Externe factoren zoals een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom spelen veelal een grote rol bij het afbreken van bomen.

VTA / BVC

Visuele boomveiligheidscontrole (Visual Tree Assessment), die ten doel heeft structurele en pathologische verzwakkingen bij bomen vroegtijdig te herkennen aan de hand van visueel waarneembare symptomen. Hierbij speelt de mechanische opbouw en werking van bomen een grote rol. De theoretische basis die hiervoor van toepassing is, is afkomstig van *Professor Claus Mattheck* maar is tevens gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek van diverse andere boomwetenschappers.

Windworp

Het omwaaien van een boom door het 'kiepen' van de wortelkruit. Dit treedt vaak op als gevolg van houtrot in of schade aan de wortelkruit en/of door een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom.

BoomOntzorging.com is een dynamisch bedrijf dat werkzaam is in alle facetten van de boomverzorging. Door onze veelzijdige aanpak en brede expertise kunnen wij flexibel inspringen op alle wensen van boomeigenaren en boombeheerders voor de optimale verzorging en beheer van het bomenbestand. Door onze kennis, kunde en ervaring in boomverzorging en boomtechnisch onderzoek te bundelen kunnen wij in degelijke, theoretisch onderbouwde maar ook praktisch uitvoerbare adviezen voorzien.

Wij streven naar een directe en open communicatie met onze opdrachtgevers, een snelle en flexibele inzet en het leveren van de hoogst mogelijke kwaliteit. Door een breed scala aan eigen (onderzoeks)apparatuur kunnen wij alle verlangde werkzaamheden geheel in eigen beheer uitvoeren, waardoor bij lage kosten de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Onderzoek & Advies:

- Inventarisatie van boombestanden
- Visuele boomveiligheidsinspecties (VTA)
- Boomtechnisch onderzoek
- Stabiliteitsonderzoek
- Groeiplaatsonderzoek
- Bewortelingsonderzoek (bij wortelopdruk van verhardingen)
- Bomeneffectanalyse (BEA)
- Waarde- en schadetaxaties
- Flora & fauna gedragscodes en QuickScans
- Bemiddeling bij boomconflicten

Groeiplaatsverbetering:

- Loswerken en verrijken van doorwortelde bodemlagen zonder optredende wortelschade
- Openbreken van verdichte bodemlagen ('ploffes')
- Pneumatisch injecteren van voedingsstoffen in diepe, doorwortelde bodemlagen

Boomverzorgende werkzaamheden:

- Snoeien
- Begeleidingssnoei
- Onderhoudssnoei
- Knotten
- Vellen (klimmend, met hoogwerker of met telekraan)
- Plaatsen van kroonankers
- Aanplant van bomen & heesters

Wilt u nadere achtergrondinformatie over ons bedrijf of recentelijk door ons uitgevoerde projecten bekijken? Kijk dan op onze website: www.BoomOntzorging.com. Heeft u specifieke vragen, bel of e-mail ons via onderstaande contactgegevens.

Kerkstraat 7, 6674 AS Herveld
Robert van Stuyvenberg 06 1569 9852
ing. Aernout Theunissen 06 2329 0014
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

Boombeheer BoomOntzorging:

- Totaalpakketten voor boomonderhoud en boombeheer
- Begeleiding bij boomprojecten
- Boombeheerplannen
- Demonstraties & training

